

As the State of Israel embarks on a renewed ground assault into Gaza with the hopes of finally achieving its goals of defeating Hamas, we are all gravely concerned for the wellbeing of our brothers and sisters who are risking their lives so that we all may live in peace and security.

Sitting in the relative security of Raanana, we ask ourselves, aside from what is already being done, what else can we do to ensure the success and security of the Jewish people in Eretz Yisrael?

If we contrast the verses at the end of Acharei Mot, to the first verses in the beginning of this week's parsha of Bechukotai, we see a clear directive of how we can help.

The beginning verses of Bechukotai tell us that if we follow the mitzvot of the Torah and we study Torah diligently, then we are promised an abundance of food and water and are guaranteed to live in peace and security within our borders. Contrast this sentiment with the final verses in Acharei Mot where the Torah tells us that we should not defile the land by engaging in illicit and deviant behaviors as the gentiles who came before us did. For, if so, the land will spit us out just as it did the gentiles who practiced these behaviors. The Torah clearly warns the Jewish people to behave Jewishly, with morality and G-dliness, for the land of Israel is unlike all other lands. Other lands do not "care" how its inhabitants behave. The land does not think or feel for itself. The land of Israel is unique! It is a spiritual land that cannot tolerate Jews acting immorally against Hashem!

Our orders are clear. To ensure success and security in Eretz Yisrael, aside from all of the military and diplomatic efforts being extended to

secure our safety, we must bolster our spiritual efforts as well. By embracing the Jewish family unit, where we raise our children with mothers *and* fathers, in purity and morality, teaching our children about the values of family and leading by example, and by strengthening our commitment to Torah study and mitzvah observance, we will gain the favor of the land and of Hashem and will help bring success to the Jewish people in the Land of Israel.

And if you ask yourself, how can I, one small Jew, make a difference to an entire country? The answer also lies in this week's parsha with the laws of erechin. The laws of erechin teach us that each Jew has the value, from the biggest tzaddik to the humblest unlearned Jew. We are all equally important to Hashem and an earnest effort to become a better person can make a huge impact on the entire land!

Remembering Ourselves Rabbi Isaac Bernstein

Right in the middle of the Tochacha—the rebuke in Parshas Bechukosai—we find a seemingly out-of-place pasuk. Amidst the harsh warnings about the insecurity of our relationship with Hashem and the loss of our land, the Torah suddenly says: "I will remember My covenant with Yaakov, and also My covenant with Yitzchak, and also My covenant with Avraham... and I will remember the land." Why this sudden shift? What is the meaning—and timing—of this reminder?

Rav Soloveitchik zt"l (Mesoras HaRav) sees this pasuk as a powerful moment of hope and identity. He explains that even when Jews try to hide their Jewishness—blending into the world, avoiding connection with their people—Hashem remembers. There are those who list every identity before acknowledging they are Jewish, if they even say it at all. Jews embarrassed to be Jews.

But Hashem says: I remember. I remember who you are. You may be running like Yonah on the ship, but I know your true identity—you are a child of Avraham, Yitzchak, and Yaakov. But how does Hashem awaken us to remember it too?

"V'ha'aretz ezkor"—I will remember the Land.

Rav Soloveitchik explains: Hashem brings the Land of Israel to the forefront. It becomes front-page news. A tiny strip of land scrutinized like no other place on Earth. The world watches, critiques, obsesses. You won't be able to stay neutral. You won't be able to hide.

Your connection to the land will pull you back to your people.

And we're seeing it. Amid rising antisemitism, Jews who never identified as such are grabbing their Chai necklaces, buying tzitzis and tefillin, lighting Shabbos candles. Marching hand in hand with their people. Realizing that the identities they tried to create are hollow. This is their nation. This is their land.

On the 28th of Iyar—Yom Yerushalayim—Hashem returned Yerushalayim, the Makom HaMikdash, to our hands. What followed? A wave of hisorerus, of return. Thousands of Jews reminded of who they are. Hashem uses the events of history and the headlines of today to call us back to our mission.

Join us this Monday morning. Daven at the Makom HaMikdash. Learn the Torah of Yerushalayim. Strengthen your identity as a Jew. Remember who you are.

Torah Bytes

דבר תורה שבועי מפי רבני הכולל הקהילתי ברעננה

פרשת "בהר-בחוקותי" התשפ"ה

זמני השבת

19:17 20:19

גליון 83

להצלחת צבא ההגנה לישראל וכוחות הביטחון

0584810910 לשאלות

ראש בית המדרש הרב שבתי יגל שליט"א

שאלה: האם היושבים בבית המדרש של הכולל הקהילתי בצידו הצפוני ולומדים (לבד או בחברותא, או בשיעור) צריכים להפסיק לעניית אמן, קדיש, קדושה, וברכו, במניין שמתקיים באותו בית המדרש בצידו הדרומי?
תשובה: הפוסקים דנו בזה והעלו להקל כדי לא להפריע את הלימוד וכן כלל הוא בידינו ש'העוסק במצווה פטור מן המצווה', ובפרט שבנידון דידן יש מחיצות ביניהם לבין המניין והרי הם נחשבים (לפחות לעניין זה) כנמצאים בחדר אחר. ולכן הם לא צריכים להפסיק לעניית ברוך הוא ברוך שמו, ואמן בחזרת הש"ץ וקדיש.

אולם מכל מקום נראה שלקדושה (ואף לעניית 'ברכו') הראוי יותר להפסיק ולענות עם הציבור.

ודע, שמאחר שיש מחיצות בין מקום התפילה למקום הלומדים, אין הם צריכים לעמוד בשעת פתיחת הארון, והוצאת והכנסת ספר התורה להיכל.

ובשום מקום בתורה לא מופיע ההקשר של עבדות כסיבה לקיום תורה ומצוות. ההסבר לכך הוא פשוט. שום אבא לא משתמש בטיעון של 'גזל' אם הילד לוקח ממתקים בלי רשות. הטיעונים יהיו שונים: "אבא לא מרשה לפני האוכל", "אבא רוצה שכולם יאכלו ביחד", "זה לכבוד שבת" וכו', אין טיעון של 'איסור גזילה' גם אם הילד כבר גדול ויודע מה זה גזילה. האבא לא משתמש בטיעון הזה לא בגלל שהוא לא נכון. אלא כי הקשר בין אב לבן מחייב יחס של ערכים ולא של לווה ומלווה.

אמנם יש גמרא [בקיודשין לו.] שאפשר לטעות בה. שם הגמרא מביאה מחלוקת בין ר' יהודה לר' מאיר.

"בנים אתם לה' אלהיכם" בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתם קרוים בנים, אין אתם נוהגים מנהג בנים אין אתם קרוים בנים דברי ר' יהודה. רבי מאיר אומר בין כך ובין כך אתם קרוים בנים שנאמר (ירמיהו ד, כב) "בנים סכלים המה" ור' מאיר אה"כ מביא עוד מקורות שאפילו כשעם ישראל לא עושים רצון ה' הם בנים, "זרע מרעים בנים משחיתים".

אבל נשים לב, ר' יהודה לא סובר כטורנוסרופוס, והוא כלל לא מעלה בדעתו שעם ישראל "עבדים". רק שהוא סובר שבמידה והם לא שומרים על התורה הם יורדים מהמעלה שלהם שנקראו בנים. והם לא מכונים בני ה' אלא עם ה'.

ור' מאיר מתעקש שבכל מצב אנחנו נקראים בנים, וגם אם עם ישראל חוטא עדיין הוא עם המעלה של בני ה'.

רק שיש מקום באמת לברר כמו מי ההלכה, כר' יהודה או כר' מאיר. הכלל ההלכתי אומר שבכל מקום שר' יהודה ור' מאיר נחלקו, הלכה כר' יהודה. אבל כתב הרשב"א [בשו"ת הרשב"א ח"א קצ"ד ורמ"ב] שהכא הלכה כר' מאיר, שהרי הפסוקים מוכיחים כמותו.

ושמעתי משמו של הגה"ק רבי אברהם וינברג מסלונים בעל ספר 'יסוד העבודה' שאמר: 'מצוה לפרסם את דברי הרשב"א האלו' שנפסקה הלכה כר"מ שכן בין כך נקראו בנים. פרסמנו

שאלה: בהמשך לשו"ת משבוע שעבר - נשים הרוצות להשתתף בקבלת השבת המוסיקלית המוקדמת, מתי והיכן ידליקו נרות שבת?

תשובה: זו אכן בעיה, מאחר ומקום הדלקת נרות שבת צריך להיות בבית, ואי אפשר כמובן לקיים מצוות הדלקת נרות בהדלקה ברחובה של עיר.

והנה אם היא תדליק קודם צאתה מהבית, הרי שאין הדבר אפשרי מאחר ולא ניתן להדליק נרות שבת קודם זמן 'פלג המנחה', ואם תדליק כאשר חוזרת הביתה גם לא אפשרי שמאחר והשתתפה בתפילה וכבר התפללה ערבית הרי שכבר קיבלה שבת והיאך תדליק כעת נרות שבת?

וגם אם היא לא תתפלל ערבית ולא תקבל את השבת, מכל מקום יש אומרים שכאשר הבעל מקבל את השבת גם האישה נגררת אחריו ומקבלת את השבת, וגם אם נלך לשיטות החולקות, בוודאי אין זה מתאים שכאשר בני המשפחה יחזרו הביתה מתפילת קבלת שבת וערבית אז תיגש אם המשפחה להדליק נרות שבת, שהרי שני מלאכים מלווים את האדם כאשר הוא חוזר מבית הכנסת לבילוי שבת ואם המיטה מוצעת והנר דולק וכו'.

ולכן או שהיא תצטרך להגיע מאוחר לתפילה לאחר שהדליקה נרות בבית לאחר זמן 'פלג המנחה' (ובפשטות לא תוכל להגיע ברכב, ויש עוד להאריך בזה) או שתצטרך לחזור מוקדם (ולא תקבל את השבת עם הציבור ולא תתפלל 'ערבית') כדי להפסיק להדליק נרות לפני ששאר בני הבית חוזרים (ונסמך על השיטות שהאישה לא נגררת אחר הבעל) או שתבקש משכנה (או שכן) שתהיה שליחה עבורה להדליק נרות שבת בביתה (בבית של המבקשת) קודם הזמן שהיא תחזור הביתה (ואז תוכל להגיע עם כולם ולחזור עם כולם ואף לקבל שבת והתפלל ערבית עם כולם).

בין כר ובן כר

הרב משה אריאל מרגי שליט"א

המשנה במסכת אבות מביאה בשם ר' עקיבא:

חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ בָּנִים לְמָקוֹם.

שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יד, א):

"בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱ-לֹהֵיכֶם."

אבל לכאורה זה רק צד אחד של המטבע, כי הרי יש פסוק שמכנה את כלל ישראל עבדים. בפרשת השבוע כתוב: "כִּי-לִי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים, עֲבָדֵי הָאֱ-לֹהִים הַזֶּה הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם". ואם כן יש לשאול האם עם ישראל עבדים או בנים?

ההסבר המקובל ליישוב ה'קושי' הזה הוא. שבזמן שעם ישראל עושים רצונו של מקום קרויים בנים, אבל בזמן שאין עושים רצונו של מקום קרויים עבדים.

רק שהמקור לחילוק הלמדני הזה מופיע במסכת בבא בתרא י'. ו'בעל המימרא' הוא 'טורנוסרופוס הרשע', שמתוכנן שם עם ר' עקיבא. בחכמי ישראל לא עלה בדעת אף אחד מהם שעם ישראל עבדים הם.

אין שום צד אחר.

התורה מלאה בכך שאנחנו בניו של ה': "בְּנֵי בְרָכָה יִשְׂרָאֵל", ולא סתם בנים אלא עם של נסיכים "מִמְלַכֶּת כְּהִנִּים וְגִבֵּי קְדוֹשׁ".

אמת, התורה קוראת לנו עבדים, אבל צריך לראות את כל ההקשר. כל המקומות שהתורה קוראת לעם ישראל עבדים זה בפרשת השבוע, ובכל פעם זה רק בשביל לעמוד על הזכויות שיש לנו כתוצאה מכך שאנחנו עבדי ה'. לדוגמא: התורה מספרת על עבד עברי שנרצע - שדינו שהוא "עבד לעולם". אבל מכל מקום אומרת התורה שבשנת היובל הוא יוצא לחירות, והסיבה היא "כִּי-לִי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים, עֲבָדֵי הָאֱ-לֹהִים הַזֶּה הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם" שטרי קודם, ואין דבר כזה שיהודי יהיה עבד של מישהו אחר לעולם. וכן שאסור לרדות בעבד עברי בפרך, שהרי הוא עבד ה'.

והפעם הנוספת והאחרונה בכל התורה שמוזכר שעם ישראל עבדים: "כִּי-עֲבָדֵי הָאֱ-לֹהִים הַזֶּה הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם. לֹא יִמְכְּרוּ מִמִּכְרַת עֶבֶד: " שגם כשאתה קונה עבד עברי אסור לך קנות ולמכור אותו בצורה מזלזלת, שהרי הוא כבר שייך לה'. כלומר בכל פעם מהפעמים הבודדות שהוזכר שעם ישראל הם עבדי ה', המסר הוא שבעקבות זה יש לנו זכויות.